

III. KRONIKA

XXIX Ogólnopolski Zjazd Historyków Ustroju i Prawa oraz Doktryn Polityczno-Prawnych „Znaczenie historii prawa dla współczesnego dyskursu prawniczego”, Toruń, 21–22 września 2023 r.

W dniach 21–22 września 2023 r. miał miejsce XXIX Ogólnopolski Zjazd Historyków Ustroju i Prawa oraz Doktryn Polityczno-Prawnych, który odbył się w murach Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Gospodarzami tego wydarzenia były: Katedra Historii Doktryn Polityczno-Prawnych i Prawa Niemieckiego oraz Katedra Prawa Rzymskiego, Historii Prawa i Ustrojów Państwowych UMK. Prace organizacyjne prowadzili wraz z zespołem współpracowników prof. dr hab. Danuta Janicka oraz dr hab. Marek Sobczyk, prof. UMK. Temat przewodni Zjazdu, którym było „Znaczenie historii prawa dla współczesnego dyskursu prawniczego”, umożliwił interdyscyplinarne dyskusje naukowe nad wieloma zagadnieniami o charakterze metodologicznym i praktycznym. Program obejmował 105 referatów z zakresu historii państwa i prawa, ustroju i myśli polityczno-prawnej oraz dydaktyki przedmiotów historycznoprawnych w perspektywie historycznej i współczesnej.

Uroczyste otwarcie konferencji uświetniły swoją obecnością władze Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz władze tamtejszego Wydziału Prawa i Administracji. W czasie otwarcia obrad uczestnicy wydarzenia uczcili minutą ciszy pamięć zmarłych (od czasu ostatniego zjazdu, tj. 2021 r.) historyków prawa. Następnie głos w ramach inauguracji konferencji zabrali przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Historii Prawa, którzy wręczyli nagrody w I edycji Konkursu na Najlepszą Monografię Prawno-Historyczną, organizowanego przez PTHP. Zdobywcą pierwszego miejsca został dr Hubert Mielnik (UMCS) za książkę *Sądownictwo polskie (nieniemieckie) w dystrykcie lubelskim Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1944* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, Lublin 2020). Wyróżnienie otrzymali także dr Piotr Alexandrowicz (PTPN) za pracę *Kanonistyczne uzasadnienie*

swobody umów w zachodniej tradycji prawnej (Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2020) oraz dr Bartosz Zalewski za monografię *Humanitas w ustawodawstwie Konstantyna Wielkiego: religia, polityka, prawo* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, Lublin 2021). W I edycji Konkursu na Najlepszy Debiutancki Artykuł Naukowy, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Historii Prawa, wyróżnienie zdobyła mgr Izabela Wasik (UJ).

Inauguracją właściwej części konferencji była sesja plenarna moderowana przez dr hab. Andrzeja Gacę, prof. UMK. W ramach sesji wystąpili: prof. dr hab. Wojciech Dajczak (UAM) z referatem pt. *Czy argument historyczny może pomóc w trudnych przypadkach dzisiejszego prawa prywatnego?*; dr hab. Maciej Rakowski, prof. UŁ z referatem pt. *Odwołania do historii ustroju w pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego (1992–1997)* oraz dr hab. Izabela Lewandowska-Malec, prof. UJ z referatem *Przydatność wiedzy z zakresu historii prawa polskiego*. Po wystąpieniach odbyła się wieloaspektowa dyskusja na temat metodologii historycznoprawnej, znaczenia historii prawa we współczesnym świecie oraz perspektyw badawczych w tej dziedzinie prawoznawstwa. Po przerwie nastąpiła kolejna sesja plenarna, której przewodniczył dr hab. Zbigniew Naworski, prof. UMK. Sesja obejmowała trzy referaty, które wygłosili: prof. dr hab. Adam Bosiacki (*Nauka prawa w czasach postkomunizmu i globalizacji. Zagadnienia podstawowe*), prof. dr hab. Bronisław Sitek (*Prawo rzymskie w nauce i dydaktyce. Czy prawo rzymskie jest jeszcze potrzebne?*) oraz prof. dr hab. Danuta Janicka (*Charakter kar i środków zabezpieczających – podsumowanie debat ostatniego stulecia*).

Po dyskusji wieńczącej tę sesję plenarną uczestnicy Zjazdu udali się na sesje panelowe, które trwały do godzin popołudniowych¹. Następnie miało miejsce spotkanie kierowników katedr i redakcji czasopism prawnohistorycznych, zaś w godzinach wieczornych odbyła się uroczysta kolacja. Drugiego dnia uczestników spotkania czekało kolejnych 15 paneli specjalistycznych, które obejmowały tematykę z zakresu historii prawa sądowego, historii ustroju, prawa rzymskiego, historii idei oraz współczesnych problemów historii prawa i dydaktyki przedmiotów historycznoprawnych.

XXIX Ogólnopolski Zjazd Historyków Ustroju i Prawa oraz Doktryn Polityczno-Prawnych kolejny raz stał się forum wymiany poglądów między polskimi historykami prawa. Organizatorzy doskonale przygotowali całe wydarzenie, zapewniając uczestnikom konferencji jak najlepsze warunki do prowadzenia obrad i ułatwiając im dotarcie zarówno do budynku toruńskiego Wydziału Prawa i Administracji, jak i do innych miejsc, które gościły uczestników Zjazdu. Wystąpienia uczestników były na wysokim poziomie naukowym. Zgodnie z decyzją władz katedr, zakładów

---

¹ Szczegółowy harmonogram wydarzenia, tytuły referatów i nazwiska prelegentów: <https://zjazdhistoriaprawa.umk.pl/pages/program/>.

i pracowni historycznoprawnych gospodarzem XXX – jubileuszowego – Zjazdu Historyków Ustroju i Prawa oraz Doktryn Polityczno-Prawnych został Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu².

Dawid G. Szulc

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland

<https://orcid.org/0000-0001-9442-8662>

---

² Informacje o kolejnej edycji Zjazdu: <https://rzym.amu.edu.pl/zjazd-2025/>.